

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

**PROGRAM POTPORE POLJOPRIVREDNIM PROIZVOĐAČIMA ZA
UBLAŽAVANJE POSLJEDICA PRIRODNIH NEPOGODA NASTALIH
U 2023. GODINI**

Zagreb, srpanj 2023. godine

1. UVOD

Prirodne nepogode kao nepredvidivi događaji koji uzrokuju značajnu štetu na imovini i mogu značajno ugroziti odvijanje gospodarske djelatnosti te dovesti u ugrozu i ljudske živote javljaju se neočekivano, u različitim periodima godine i na cjelokupnom teritoriju Republike Hrvatske. U veljači 2023. godine olujni i orkanski vjetar pogodio je dijelove Koprivničko-križevačke i Virovitičko-podravске županije i uzrokovao štete na poljoprivredi, prometnicama i građevinama.

Mraz kao prirodna nepogoda koja u najosjetljivijem dijelu godine može uzrokovati značajne štete na trajnim nasadima i prouzročiti pad prinosa pogodila je u travnju 2023. godine dijelove Sisačko-moslavačke županije.

U svibnju 2023. godine šire područje Republike Hrvatske pogodila je prirodna nepogode poplava. Uslijed velikih količina oborina došlo je do izlivanja rijeke Otučice u Gračacu, Zrmanje u Obrovcu, Kupe, Save i Une na području Sisačko-moslavačka županije, Kupe, Korane i Mrežnice na području Karlovačke županije, Ilove u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji te rijeke Plitvica u Varaždinskoj županiji.

Temeljem podataka koje su Hrvatske vode objavile na svojim mrežnim stranicama u periodu od 15. do 21. svibnja, značajnije količine oborina pale su na području Zadarskog zaleđa. S obzirom na izuzetno velike i intenzivne oborine te kako je tlo od prethodnih kiša već bilo zasićeno vodom, došlo je do naglog porasta i izlivanja rijeke Otučice u Gračacu te rijeke Zrmanje u Obrovcu. Također su 16. i 17. svibnja objavljeni podaci da su pale dodatne količine oborina na području gotovo cijele Republike Hrvatske u prosjeku između 10 i 35 milimetara dnevno. Najviše kiše u oba dana palo je na području Gorske Hrvatske. Nadalje, 18. svibnja su pale dodatne manje količine oborina od 5 do 20 milimetara, osobito na području slivova rijeka Kupe, Korane, Dobre, Mrežnice i Une, koje nisu toliko utjecale na dodatni porast vodostaja, ali su dodatno produžile trajanje ovih vrlo visokih vodostaja na karlovačkom i kostajničkom području. Posljedično, poplavljeni su dijelovi Karlovačke, Sisačko-moslavačke, Varaždinske, Zagrebačke, Virovitičko-podravске, Ličko-senjske, Zadarske i Šibensko-kninske županije. Neočekivano visoke količine oborina u Splitsko-dalmatinskoj županiji, na području Grada Vrgorca uzrokovale su poplave polja Jezero i Rastok, kao i poplave na poljoprivrednim površinama na području više jedinica lokalne samouprave Dubrovačko-neretvanske županije. Tuča je svojom iznenadnom pojavnosti i snažnim djelovanjem uzrokovala štetu na poljoprivredi na više jedinica regionalne samouprave na područjima Krapinsko-zagorske, Varaždinske, Međimurske, Dubrovačko-neretvanske, Virovitičko-podravске i Brodsko-posavske županije.

U skladu sa Zakonom o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“, broj 16/19) od početka 2023. godine proglašene su prirodne nepogode mraz, tuča, olujni i orkanski vjetar, klizanja, tečenja, odronjavanja i prevrtanja zemlje i to na poljoprivredi, građevinama i prometnoj infrastrukturi za područje ukupno 139 jedinica lokalne samouprave u Sisačko-moslavačkoj, Virovitičko-podravskoj, Varaždinskoj, Međimurskoj, Koprivničko-križevačkoj, Brodsko-posavskoj, Krapinsko-zagorskoj, Zadarskoj, Zagrebačkoj, Dubrovačko-neretvanskoj i Osječkoj županiji.

Nadalje, u tijeku je proglašavanje prirodne nepogode tuča i prikupljanje podataka o štetama za jedinice lokalnih samouprava u županijama pogođenim tučom.

Prirodne nepogode na poljoprivredi uzrokuju štete različitog obujma, trajanja i posljedica. Štete na prinosima poljoprivrednih kultura uzrokovane prirodnim nepogodama uzrokuju smanjenje ili gubitak očekivanih prihoda u proizvodnoj godini, utječu na nesigurnost proizvodnih procesa, a mogu uzrokovati i odustajanje proizvođača od poljoprivredne proizvodnje.

Cilj Programa potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2023. godini (u daljnjem tekstu: Program) je poljoprivrednim proizvođačima koji su pretrpjeli štetu od prirodnih nepogoda u 2023. godini na području za koje je proglašena prirodna nepogoda temeljem Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda, kroz jedinični iznos potpore po površini osigurati zadržavanje i nastavak poljoprivredne proizvodnje.

Potporom u okviru ovog Programa omogućit će se ublažavanje posljedica štete uzrokovane prirodnim nepogodama u 2023. godini, poljoprivrednim proizvođačima sa štetom prijavljenom u okviru Registra šteta od prirodnih nepogoda na prinosu poljoprivrednih kultura.

2. PRAVNA OSNOVA

Nacrt Programa potpore poljoprivrednim proizvođačima za ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u razdoblju od 1. siječnja 2023. do 30. lipnja 2023. donosi se na temelju:

- članka 39. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“, broj 118/18, 42/20, 127/20, 52/21)
- članka 7. točke 4. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine“, broj 16/19)
- Poglavlja I. i članka 37. Uredbe Komisije (EU) br. 2022/2472 od 14. prosinca 2022. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektorima poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 327, 21. 12. 2022.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) broj 2022/2472).

3. TRAJANJE PROGRAMA

Program se provodi u 2023. i 2024. godini.

4. CILJ PROGRAMA

Cilj Programa je ublažavanje posljedica prirodnih nepogoda nastalih u 2023. godini na prinosu poljoprivrednih kultura.

5. MJERA U PROVEDBI PROGRAMA

Program će se provoditi kroz mjeru izravne financijske potpore u obliku naknade poljoprivrednim proizvođačima sa štetom od prirodnih nepogoda nastalih u 2023. godini, prijavljenom u Registru šteta od prirodnih nepogoda na prinosu poljoprivrednih kultura.

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju provodi isplatu potpore na žiro-račune korisnika na temelju analitike i popisa korisnika koju provodi i uspostavlja Ministarstvo poljoprivrede koristeći podatke iz Registra šteta od prirodnih nepogoda.

6. KORISNICI

Prihvatljivi korisnici potpore su mikro, mala i srednja poduzeća definirana člankom 2. Priloga I. Uredbe komisije (EU) br. 2022/2472, koja se bave biljnom proizvodnjom.

Svi korisnici moraju ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) biti upisani u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- b) imati štetu od prirodnih nepogoda nastalih u 2023. godini prijavljenu u Registru šteta od prirodnih nepogoda na prinosu poljoprivrednih kultura
- c) nemaju osiguran usjev od prirodne nepogode za koju su prijavili štetu od prirodne nepogode u Registru šteta od prirodnih nepogoda.

Korisnici mjere 17. Programa ruralnog razvoja – Osiguranje usjeva, životinja i biljaka – ako su osigurani od posljedica prirodnih nepogoda iz ovog Programa za kulturu za koju su prijavili štetu u Registru šteta od prirodnih nepogoda nisu prihvatljivi za potporu u okviru ovog Programa.

7. POTPORA

Potpore iz ovoga Programa dodjeljuje se korisnicima koji ispunjavaju uvjete Programa u iznosu najviše 50% od ukupno prijavljene štete od prirodnih nepogoda nastalih u 2023. godini u Registru šteta od prirodnih nepogoda za svakog pojedinog korisnika.

U 2023. godini izvršit će se isplata avansa sredstva potpore na temelju osiguranih proračunskih sredstva u 2023. godini poljoprivrednim proizvođačima s prijavljenom štetom u Registru šteta od prirodnih nepogoda zaključno sa 31. kolovoza 2023. godine.

Na preostali iznos potpore korisnici potpore ostvarit će pravo u 2024. godini, po provedenoj konačnoj obradi podataka o prijavljenim štetama od prirodnih nepogoda u 2023. godini iz Registra šteta od prirodnih nepogoda.

Potpore iz ovoga Programa dodjeljuje se slijedom ujednačene proporcionalne podjele na temelju konačnog ukupnog prijavljenog iznosa štete u Registru šteta od prirodnih nepogoda svih prihvatljivih korisnika i raspoloživih proračunskih sredstava, pri čemu intenzitet potpore treba biti jednak za sve prihvatljive korisnike.

Najveći pojedinačni iznos potpore iz ovoga Programa po korisniku je 10.000,00 eura.

8. PRORAČUN ZA PROVEDBU PROGRAMA

Sredstva za provedbu Programa u ukupnom iznosu od 10.000.000,00 eura osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu u okviru proračunske glave 06005 Ministarstva poljoprivrede na proračunskoj aktivnosti T865044 – Izvanredna pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda i nepovoljnih događaja, kako slijedi:

iznos od 4.000.000,00 eura osiguran je u financijskom planu za 2023. godinu, dok su preostala sredstva u iznosu od 6.000.000,00 eura planirana u projekciji proračuna za 2024. godinu.

Potpore u skladu s ovim Programom u iznosu od ukupno 4.000.000 eura bit će isplaćena u 2023. godini dok će na preostali iznos korisnici potpore ostvariti pravo u 2024. godini, po provedenoj konačnoj obradi podataka o prijavljenim štetama od prirodnih nepogoda u 2023. godini iz Registra šteta od prirodnih nepogoda.

9. PROVEDBA PROGRAMA

Provedba ovoga Programa propisat će se Pravilnikom, a provodit će ga Ministarstvo poljoprivrede. Agencija za plaćanja provodit će isplatu potpore na žiro-račune korisnika.